

Till
Miljödepartementet

Ert diarienummer
M2020/00078/Ke

Yttrande över Miljödepartementets remiss: Hållbar slamhantering, betänkande SOU 2020:3

Sammanfattande inställning

Kungsbacka kommun avstyrker alternativ 1 i betänkandet, dvs. förslaget om ett totalt spridningsförbud med mycket begränsade undantag.

Kungsbacka kommun tillstyrker betänkandets alternativ 2, som avser ett förbud mot spridning av avloppsslam men med undantag för spridning av slam med god kvalitet på jordbruksmark.

Kommunens ställningstagande

Regeringen vill särskilt få synpunkter på alternativ 1 i betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3).

Kungsbacka kommun avstyrker alternativ 1.

Betänkandet lyfter fram ett antal argument kring varför alternativ 2 är att föredra framför alternativ 1. I betänkandet framkommer att evidensen för att ett totalförbud är nödvändigt saknas. Forskningen har inte kunnat belägga att slamgödslade grödor ger hälsopåverkan eller påverkar ekosystemen i jordbruket på ett negativt sätt. Klara belägg finns däremot för att slamgödning tillför växtnäring och mullämnen som jordbruket efterfrågar.

Kungsbacka kommun anser att det hållbarhetsmässigt skulle vara olyckligt med ett genomförande av alternativ 1 i betänkandet. Med ett totalt slamförbud finns ingen möjlighet kvar att tillvarata hela växtnäringsvärdet (fosfor, kväve, svavel, mikronäringsämnen, spårämnen) samt de mullbildande ämnena i slammet. Ett sådant beslut skulle gå tvärse mot etablerad kunskap och erfarenhet.

Vidare nämns i betänkandet att det frivilliga certifieringssystemet Revaq har varit av stort värde och att det även framgent bör ses som en viktig grund för fortsatt utveckling. I betänkandet konstateras också att ett totalt spridningsförbud för avloppsslam, alternativ 1, sammantaget kommer att innebära vikande incitament för anläggningarnas uppströmsarbete, främst vid de verksamheter som certifierats enligt Revaq.

Avloppsslam från Kungsbacka kommun har varit Revaq-certifierat sedan 2008. Reningsverkens uppströmsarbete för att fasa ut farliga ämnen såsom PFAS, kadmium och antibakteriellt silver fungerar väl. Kungsbacka kommun instämmer i betänkandets utlåtande angående ett minskat incitament för uppströmsarbete till följd av ett totalförbud mot slamspridning. Kommunen befarar att ett minskat uppströmsarbete kan öka risken för att exponeringen av farliga ämnen i hemmen ökar.

I betänkandet lyfts också problematik kring att alternativ 1 genom en inriktning mot monoförbränning med utvinning av fosfor ur aska kan innebära minskade incitament för rötning av avloppsslam. Detta till följd av de energiförluster detta innebär. Detta kan leda till en minskad biogasproduktion, vilket i sig kan ge följd effekter. Betänkandet lyfter vidare fram att olika termiska processer, till exempel förbränning med efterföljande behandling för att återvinna fosfor lämnar eller producerar restprodukter, ofta innehållande farliga ämnen, som senare måste tas omhand.

I betänkandet sägs också följande angående ett totalt spridningsförbud: ”Va-kollektivens och de enskilda hushållens samlade kostnader för hantering av avloppsslam och fosforåtervinning kommer enligt utredningens bedömningar vida att överstiga de nyttor som återvunnen fosfor representerar för dem och samhället.”

På ovan nämnda grunder anser Kungsbacka kommun att det varken finns något naturvetenskapligt stöd, någon hållbarhetsmässig grund eller någon samhällsekonomisk rimlighet i alternativ 1. Samhället ska fortsätta arbeta för att bevara det positiva och bekämpa det negativa. Kemikalierna som förstör kretsloppet ska bekämpas, inte kretsloppet. Återföring av mull, fosfor och andra näringsämnen från avloppsslam är en central fråga i en cirkulär ekonomi och för att förbättra samspelet mellan stad och land.

Kungsbacka kommun

Hans Forsberg

Kommunstyrelsens ordförande

Malin Aronsson

Kommundirektör